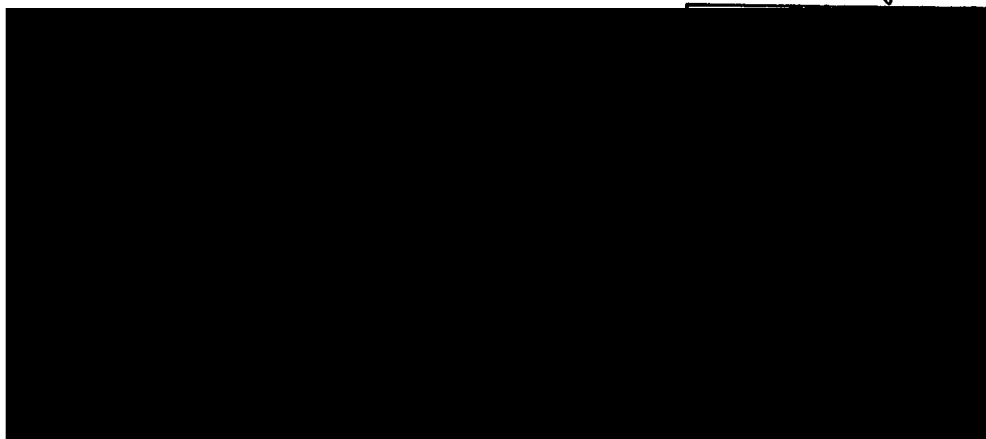

hazai beadvány

	BÍRÓSÁG
	01/2016
	03.
	Kezelőiroda: Pau

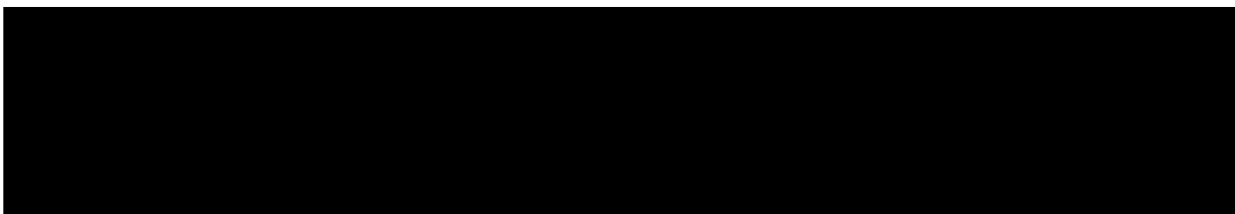
SZEMÉLYESEN KÉZBESÍTVE!

T.
Magyarország Alkotmánybírósága részére!
1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Budapest, 2016. március 3.

Tárgy: A Kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvény 10. §-át érintő alkotmányjogi panaszra vonatkozó indítvány

Tisztelt Alkotmánybíróság!

útján, az Alaptörvény 24. cikkének (2) bekezdés c) pontjában nevesített, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény ("Abtv.") 26. § (2) bekezdésében meghatározott alkotmánybírósági hatáskör és az Abtv. 26. § (2) bekezdésében foglalt indítványozói jogosultság alapján, az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő.

Kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy

- (i) **állapítsa meg**, hogy a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvény (a továbbiakban "**Kit. tv.**") közjogilag érvénytelen;
- (ii) **állapítsa meg**, hogy a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvény 10. § (1) bekezdés b) pontja és (6) bekezdése alaptörvény-ellenes, mivel

- az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésébe, XIII. cikkébe, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, valamint az M) cikk (1) bekezdésébe ütközik; és erre tekintettel
- (iii) a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvény 10. §-át az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján **megsemmisíteni szíveskedjen.**

A jelen alkotmányjogi panasz **megfelel** az Abtv. 26. § (2) bekezdésében, valamint az Abtv. 29-31. §§-aiban meghatározott **befogadhatósági feltételeknek**. A befogadhatósági feltételeknek való megfelelés részletes ismertetését a jelen beadvány 4. pontja tartalmazza.

Kérjük, hogy a T. Alkotmánybíróság az eljárást **oron kívül** szíveskedjen lefolytatni. A soronkívüliség iránti kérelmünk indokait az alábbi 5. pont tartalmazza.

A kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvény 10. § (1) bekezdés b) pontja és (6) bekezdése a tulajdonelvonással azonos hatású intézkedést valósít meg, alaptörvényellenesen a kisajátítás alkotmányos feltételeinek fennállása és mindenféle kártalanítás nélkül, így sérti az érintettek Alaptörvényben biztosított jogait (tulajdonhoz való jog, vállalkozás szabadsága), a jogbiztonságot (szerzett jogok védelme) és Magyarország nemzetközi kötelezettségvállalásait (nemzetközi egyezmények). A kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. törvény 10. § (1) bekezdés b) pontja és (6) bekezdése jelentős vagyoni és nem vagyoni károkat okoz az érintett cégeknek.

1. A VONATKOZÓ JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

1.1 A kéményseprő-ipari tevékenységre vonatkozó 2016. július 1. napjáig hatályos szabályozás

A kéményseprő-ipari tevékenység végzésének feltételeit jelenleg a kéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló 2012. évi XC. törvény ("**Kik. tv.**") szabályozza. A Kik. tv. a Kit. tv. 12.§-a alapján 2016. július 1-én hatályát fogja veszteni.

A Kik. tv. jelenleg hatályos 5.§-a szerint:

"5. § (1) Az ellátásért felelős önkormányzat a közszolgáltatást az ellátásához szükséges minimális szakmai, személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező,

a) általa alapított költségvetési szerv, gazdálkodó szervezet, nonprofit szervezet és egyéb szervezet vagy

b) pályázaton nyertes gazdálkodó szervezet

(a továbbiakban együtt: közszolgáltató) útján látja el.

(2) A közszolgáltató az ellátásért felelős önkormányzattal közszolgáltatási szerződést köt ... "

A Kik. tv. fent ismertetett 5.§-a ad tehát lehetőséget az önkormányzatoknak arra, hogy kéményseprő-ipari tevékenységre szakosodott gazdasági társaságokkal – amilyen a [REDACTED] [REDACTED] t. is – közszolgáltatási szerződést kössenek a kéményseprő-ipari közszolgáltatás ellátására. A Kit tv. alaptörvény-ellenes 10. § (1) bekezdés b) pontja ezen hosszú távú közszolgáltatási szerződések önkormányzatok általi egyoldalú megszüntetését teszi lehetővé.

1.2 A kéményseprő-ipari tevékenységre vonatkozó szabályozás változása

Az Országgyűlés a jelen lévő országgyűlési képviselők több mint a felének szavazatával elfogadta a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. sz. törvényt, amelyet 2015. december 12. napján hirdettek ki.¹ A Kit tv. 10. §-a a kihirdetését követő tizenötödik napon, azaz 2015. december 27. napján lépett hatályba.

A Kit tv. 10. § (1) bekezdése előírja, hogy „A kéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló 2012. évi XC. törvény alapján kötött, e törvény hatálybalépésekor hatályban lévő közszolgáltatási szerződés (a továbbiakban: közszolgáltatási szerződés) esetében a helyi önkormányzat e törvény hatálybalépésétől számított huszonegy napon belül dönt, hogy

- a) a közszolgáltatási szerződés alapján annak lejártáig a közszolgáltatást biztosítja, vagy
- b) a közszolgáltatást 2016. július 1-től nem biztosítja és a közszolgáltatási szerződést felmondja, a kéményseprő-ipari tevékenységet pedig a 2. § (1) bekezdés szerinti kéményseprő-ipari szerv, kéményseprő-ipari szolgáltató látja el.” (kiemelés tőlünk)

A Kit tv. 10. § (6) bekezdése szerint: „A közszolgáltatási szerződés megszüntethető

- a) **rendes felmondással, e törvény hatálybalépésétől számított legalább hat hónap felmondási idővel abban az esetben is, ha a közszolgáltatási szerződés ezt nem teszi lehetővé,**
- b) közös megegyezéssel, valamint
- c) az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben **rendkívüli felmondással.**” (kiemelés tőlünk)

2. A KIT. TV. KÖZJOGI ÉRVÉNYTELENSÉGE

Az Alkotmánybíróság 3149/2013. (VII.24.) számú határozatában kimondta, hogy az Alaptörvényben biztosított jog sérelmét okozó norma alaptörvény-ellenességének vizsgálatát megelőzheti annak a vizsgálata, hogy egyáltalán érvényesen jött-e létre a vizsgált, alaptörvényi jogokat tartalmában esetlegesen sértő jogszabály, hiszen a norma érvényes létrejöttének előfeltétele a további tartalmi vizsgálatnak.

Az Alkotmánybíróság fentiekben hivatkozott gyakorlata alapján a jelen panaszban az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogai egyéni jogsérelmének részletes bemutatását

¹ Magyar Közlöny, 2015/195. szám, 26129. o.-tól.

megelőzően a Kit. tv. közjogi érvénytelenségének megállapítására irányuló indítványunk indokait adjuk elő.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban "Ötv.") 13. § (1) bekezdés 2. pontja értelmében "*A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: [...] a kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása [...].*" Az Ötv. 145. §-a, valamint az Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdése alapján a közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok köre sarkalatos kérdéskör. Következésképpen az Alaptörvény T) cikk (4) bekezdése alapján a közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok módosításához a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának a szavazata szükséges.

A Kit. tv. alaptörvény-ellenes 10. §-a értelmében – az egyes helyi önkormányzatok döntésétől függően – a Kit. tv. hatályba lépését megelőzően kötött közszolgáltatási szerződések megszűnését követően a kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása a Kormány által kijelölt kéményseprő-ipari szerv feladata lesz. A Kit. tv. 8. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a Kormány rendeletben határozza meg a kéményseprő-ipari tevékenységet ellátó kéményseprő-ipari szervet.

Tekintettel arra, hogy a kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosításának feladatát a Kit. tv. vonatkozó rendelkezései egyértelműen áttelepítik a helyi önkormányzatokról a Kormány által rendeletben kijelölt szervre, a jogalkotó a Kit. tv. alapjául szolgáló törvényjavaslat eredetileg benyújtott, (2. számú mellékletként csatolt) változatának (T/3784) 28. § (3) bekezdésében kifejezetten rendelkezett az Ötv. 13. § (1) bekezdés 2. pontjának akként történő módosításáról, hogy a „kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása” szövegrész törlésre kerüljön. A fentiekkel összhangban a törvényjavaslat 11. §-a az alábbi sarkalatosági rendelkezést tartalmazta: "*A 28. § (3) bekezdése az Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.*"

Az eredeti jogalkotói szándékkal szemben az Országgyűlés Törvényalkotási bizottsága 2015. november 26. napján kelt összegző módosító javaslatának (T/3784/14, 3. számú mellékletként csatolva) 14. pontjában a fenti sarkalatos rendelkezés elhagyását javasolta, arra történő hivatkozással, hogy "*a bizottsági módosító javaslat az önkormányzatok döntésére bizza, hogy továbbra is az önkormányzat biztosítja-e a szerződéses közszolgáltatója útján a kéményseprő-ipari ellátást, vagy megszünteti a közszolgáltatási szerződést és ezzel – vagyis az önkormányzat döntése alapján – az állami szerv veszi át és látja el a továbbiakban a kéményseprő-ipari feladatot.*" A Törvényalkotási Bizottság indokolása azonban egyértelműen téves, mivel mind a törvényjavaslat módosított tartalma és a Kit. tv. elfogadott normaszövege alapján ugyan valóban dönthet a helyi önkormányzat arról, hogy az érvényben lévő közszolgáltatási szerződésében foglalt határozott idő lejártáig a kéményseprő-ipari szolgáltatást a közszolgáltatási szerződés fel

nem mondásával ellátja-e, azonban legkésőbb ezen időponttól az adott közfeladat végérvényesen kikerül a helyi önkormányzatok által ellátandó közfeladatok közül.

A jogalkotó nem kerülheti meg a sarkalatos rendelkezések módosításával összefüggésben az Alaptörvényben rögzített garanciákat azzal, hogy az adott rendelkezés módosítása helyett egy egyszerű többséggel elfogadható jogszabályban kiüresíti annak a tartalmát. Az Ötv. és a Kit. tv. vonatkozó rendelkezéseivel kapcsolatban pontosan ez történt.

A Törvényalkotási Bizottság elfogadott javaslatával kapcsolatban a Törvényalkotási Bizottság 2015. november 26. napján tartott ülésén [REDACTED] parlamenti képviselő kifejtette, hogy a módosító javaslat *"valami elképzelhetetlen, kendőzetlen, egyértelmű, nyers alaptörvénysértés [...] Önök egy másik rendszert akarnak felállítani, ami koncepcionális vita tárgya lehet. Nincs meg hozzá a kétharmados többség. Ezért fogják magukat, és megkerülik a magyar alkotmányt, megkerülik a kétharmados törvényt, és egy feles törvényben azt mondják, hogy nem, mert egyszerűen azt a technikát választom, hogy ha lejárnak ezek a szerződések, megtiltom, hogy az önkormányzat ilyen szerződést kössön. Nem tudom, ez ilyen útonálló kategória, képviselőtársaim. Útonálló kategória."* (a Törvényalkotási Bizottság ezen ülésének jegyzőkönyvéből készült kivonatot 4. számú mellékletként csatoljuk).

A Törvényalkotási Bizottságban lezajló vitát követően az Országgyűlés 2015. december 1. napján 14 óra 10 perckor a jelenlévő országgyűlési képviselők 56 %-nak az igen szavazatával a Kit. tv.-t elfogadta. A Kit. tv. a Magyar Közlöny, 2015/195. számában került kihirdetésre.

A fentieket összefoglalva a Kit. tv. több szakasza kiüresíti az Ötv. 13. § (1) bekezdés 2. pontját, azáltal, hogy a jövőben a kéményseprő-ipari szolgáltatás nem a helyi önkormányzatok közfeladata. Mindezek alapján a Kit. tv. több rendelkezése sarkalatosnak minősül, amely elfogadásához az Alaptörvény T) cikk (4) bekezdése alapján a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának a szavazata szükséges. Következésképpen az Országgyűlés alaptörvény-ellenesen fogadta el a Kit. tv.-t, ami ennek köszönhetően közjogilag érvénytelen.

3. A KIT. TV. 10. §-ÁNAK ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉGE

A Kit. tv. 10. § (1) bekezdés b) pontja és (6) bekezdése **alaptörvény-ellenes**, mert sérti

- (i) a tulajdonhoz való jogot;
- (ii) a jogbiztonságot (szerzett jogok védelmének, visszamenőleges hatályú jogalkotás); és
- (iii) a vállalkozás szabadságát.

3.1 Az Alaptörvény érintett rendelkezései

- (i) Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint *"Magyarország független, demokratikus jogállam."*
- (ii) Az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdése kimondja, hogy *"Magyarország gazdasága az értéktéremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik."*
- (iii) Az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy *„Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához."*
- (iv) Az Alaptörvény XIII. cikk (1)-(2) bekezdése szerint pedig *"Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár. Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet."*

3.2 A tulajdonjog védelme

3.2.1 A Kit. tv. egyes rendelkezéseinek tulajdonelvonó hatása

A Kit tv. általános indokolása maga is rögzíti, hogy *„Magyarország 3154 településén 4 806 617 kémény ellenőrzését és szükség szerinti tisztítását 2014-ben 54 közszolgáltató végezte kötelező sormunkában, összesen mintegy 1850 fő kéményseprő-ipari szakmunkással, adminisztratív és más feladatokat ellátó munkavállalóval. 2015. január elsejétől az elvégzendő kéményseprő-ipari feladatok köre bővült, viszont a hivatásos katasztrófavédelmi szerv csak a lakossági szektorban látja el a kéményseprő-ipari tevékenységet. A kéményseprő-ipari piac 80-90 százalékát jelentő lakossági szektor tekintetében a kéményseprő-ipari szolgáltatás országos szintű, teljes körű ellátásának a hivatásos katasztrófavédelmi szerv általi átvétele - a 2015. január 1-jétől belépett új ellenőrzési feladatokkal is számolva - becsülhetően összesen 1350 kéményseprő munkavállalói és a kéményseprő-ipari feladatvégzéssel összefüggő adminisztratív dolgozói státusz rendszeresítését teszi indokoltá a katasztrófavédelmi szervnél."*

A fentiek alapján maga a jogalkotó előtt is világos volt, hogy lényegében a kéményseprő-ipari piac összes szereplőjének működése ellehetetlenül, azáltal, hogy a lakossági szektoron (kb. 80-90%) kívüli piac (10-20%) a jelenlegi kéményseprő-ipari magánvállalkozások fenntartásához nem biztosít elegendő keresletet, ami a magánvállalkozások teljes gazdasági-pénzügyi ellehetetlenülését és következésképpen megszűnését okozza. Hozzáteesszük, hogy a kisebb

településeken még jelentősebb a lakossági szektor aránya és a piaci alapon ellátható kéményseprő-ipari tevékenység sok helyen 10 % alatt marad.

A kéményseprő-ipari tevékenység ellátásnak a lakossági szektorban a hivatásos katasztrófavédelmi szervhez történő telepítését előíró rendelkezés hatása megegyezik az Alaptörvény XIII. cikke által tiltott tulajdonelvonással, mert az ebben a szektorban működő társaságnak olyan elenyésző piaci szegmens kiszolgálása marad meg, amely a tevékenységük megszüntetéséhez vezet.²

A jogalkotó a tulajdonkorlátozást úgy éri el, hogy a közszolgáltatási szerződés megrendelői oldalán álló önkormányzatok részére biztosítja a határozott időre létrejött szerződések felmondással történő megszüntetésének lehetőségét (Kit tv. 10. § (1) bekezdés b) pont és (6) bekezdés), azaz a szerződéses viszonyokba az egyik fél hátrányára jelentős mértékben beavatkozik akként, hogy a szerződések rendelkezéseit felülírva az önkormányzatoknak egyoldalú lehetőséget biztosít a szerződések mindenféle kártalanítás nélküli megszüntetésére. Annak ellenére történik mindez, hogy a korábban határozott időre kötött szerződések esetében nem állt fenn az egyoldalú, a Kit. tv. 10. § (1) bekezdés b) pontja szerinti rendkívüli, illetve 10. § (6) bekezdés a) pontja szerinti rendes felmondás lehetősége, azaz a szerződő felek alappal számíthattak arra, hogy – szerződésszegés hiányában – a szerződés teljes időtartama alatt, a szerződésnek megfelelően kerül sor a szolgáltatás nyújtására.

Azt, hogy a fenti problémával tisztában volt a jogalkotó is, alátámasztja [REDACTED] a KDNP képviselőjének az Országgyűlésben tett felszólalása is, valamint az azt követően a Kit. tv. tervezetéhez³ benyújtott módosító javaslat⁴ is.

[REDACTED] az Országgyűlésben 2015. március 18-án szólalt fel ezen témával kapcsolatban (az Országgyűlés 2015. március ülésének jegyzőkönyvéből a releváns részeket 5. számú mellékletként csatoljuk). Felszólalásában hangot adott azon aggályának, hogy *"már két évvel ezelőtt bevezetésre került az, hogy kizárólag határozott időre szóló szerződések jöhettek létre az önkormányzatok, illetve a szolgáltatók között. Igen ám, csak itt vannak olyan problémák, hogy a határozott időre szóló jogviszony keretében számtalan szolgáltató olyan hosszú távú szerződéseket kötött telephelyre, dologi feltételek biztosítására vagy valamire, ami most ezzel a törvényjavaslattal egy tollvonással okafogyottá válik, ott marad a teher a volt szolgáltató nyakán, és nem tud ettől szabadulni."* (kiemelés tőlünk)

[REDACTED] ezért az Országgyűlésnek azt javasolta, hogy *"egy olyan kiegészítése legyen a törvényjavaslatnak, hogy a határozott idejű szerződések idő előtti felmondásából eredő"*

² Hasonlóan a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény ("Alkotmány") 13. § (2) bekezdésében foglaltakhoz.

³ T/3784. sz. törvényjavaslat.

⁴ T/3784/2. sz. módosító javaslat, benyújtva 2015. 03. 16-án.

károk tekintetében, a kártérítéssel és a kártalanítással kapcsolatos kérdéskörben egy külön törvény, külön jogszabály rendelkezzeék." (kiemelés tőlünk)

Felszólalásában elmondottaknak megfelelően [REDACTED] módosító javaslatot nyújtott be a Kit. tv. tervezetéhez (6. számú mellékletként csatolva). Javaslat a Kit. tv. szövegét két helyen módosította volna. Annak 2.§ (10) bekezdését kiegészítette volna azzal, hogy *"a törvény hatálybalépésekor szerződés alapján működő közszolgáltató e törvényben meghatározottak szerint jogosult a szerződés lejártáig kéményseprő-ipari szolgáltatóként eljárni"*. Továbbá a Kit. tv. 10.§ (1) bekezdését azzal egészített volna ki, hogy *"a közszolgáltatási szerződések lejárata előtti megszűnése miatt keletkezett károk megtérítéséről külön jogszabály rendelkezik"*

[REDACTED] módosító javaslatát az Országgyűlés Honvédelmi és rendészeti bizottsága 2015. november 24-én megtartott ülésén tárgyalta, ahol a bizottság tagjai nem támogatták a módosító javaslatot.

Ennek ellenére a fentiek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a Kit. tv. elfogadása előtt már hónapokkal tisztában volt a jogalkotó azzal, hogy milyen súlyos károkat okoz majd az elfogadandó törvény a kéményseprő-ipari szolgáltatóknak. Azonban annak ellenére sem tett semmit a jogalkotó az Alaptörvény-ellenes jogszabály-tervezet megváltoztatásáért, hogy erre mind kormányparti, mind ellenzéki Országgyűlési képviselők is tettek javaslatokat.

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése biztosítja a tulajdonhoz való jogot. 2012. január 1-től az Alaptörvény alkalmazandó az Alkotmány helyett. Az Alkotmány alapján kialakult alkotmánybírói gyakorlat irányadónak tekinthető azon rendelkezések tekintetében, amelyek az Alaptörvényben nem ellentétes tartalommal kerültek meghatározásra.

Az Alaptörvény XIII. cikke az Alkotmány 13. §-hoz képest egyetlen új rendelkezéssel egészült ki: *"A tulajdon társadalmi felelősséggel jár."* Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata szerint is *"a tulajdon szociális kötöttségei a tulajdonosi autonómia messzemenő korlátozását teszik lehetővé"*.⁵

Az Alkotmánybíróság 1993 óta követett gyakorlata szerint **az alkotmányossági kérdés az, hogy milyen esetekben kell a tulajdonosnak a közhatalmi korlátozást minden ellenszolgáltatás nélkül eltűrnie.**

A tulajdonhoz való jog alapvető jog.⁶ A védelem megilleti mind a természetes, mind pedig a jogi személyeket. Az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdése (hasonlóan az Alkotmány 13. § (2)

⁵ 64/1993. (XII. 22.) AB határozat.

⁶ 7/1991. (II. 28.) AB határozat, ABH 1991, 22, 25.

bekezdésében foglaltakhoz) a tulajdonnak nem csak egyedi hatósági határozattal, hanem a törvénnyel való elvonására is irányadó.

A tulajdonhoz való jog által védett vagyoni körbe nemcsak a polgári jogi tulajdonjog tárgyai tartoznak, hanem vagyoni jogok is.⁷ Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése – a korábbi alkotmánybírószági határozatok fényében – a tulajdonvédelem körében az egyéb, tulajdonjoggal összefüggő vagyoni értékű kizárólagos jogok védelmét is biztosítja.⁸ Példaként utalunk arra, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlatában a szellemi alkotások (védjegy⁹, szabadalom¹⁰, szerzői vagyoni jogok¹¹) szintén olyan vagyoni jogosultságok, amelyekre kiterjed az alkotmányos védelem.

Az Alkotmánybíróság a 26/2013. (X. 4.) AB határozatában összefoglalta a tulajdonhoz való alapjogra vonatkozó gyakorlatát, amely 64/1993. (XII. 22.) AB határozatban foglaltakon alapul. Amint az a 3024/2015 (II. 9.) AB határozatban is rögzítésre kerül: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XIII. cikke tekintetében továbbra is fenntartotta azt a korábbi gyakorlatát, amelynek értelmében a tulajdonhoz való alapjog a már megszerzett tulajdont, illetve kivételes esetekben a tulajdoni várományokat védi.”

Az Alkotmánybíróság 64/1993. (XII. 22.) AB határozatban kifejtette, hogy az Alkotmánybíróság tulajdonvédelmi felfogása összhangban van az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban "EJEB") javakat ("possessions") védő ítélezési gyakorlatával,¹² amely szerint az Emberi Jogok Európai Egyezményének (továbbiakban az "Egyezmény") Kiegészítő Jegyzőkönyve - az ingó és ingatlan dolgok védelmén túlmenően - **a természetes és jogi személyek gazdasági életben való részvételhez fűződő érdekeinek széles körét részesíti védelemben.** Az Alkotmánybíróság a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatban továbbá kimondta azt is, hogy a "javak békés élvezetéhez való jog" szélesebb védelmet nyújt a technikai értelemben vett, polgári jog szerinti tulajdonénál.¹³

⁷ 17/1992. (III. 30.) AB határozat, ABH 1992, 104, 108.

⁸ 664/B/2009. AB határozat a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 48. § (2) bekezdése alkotmányellenességének vizsgálatáról.

⁹ 214/E/2000. AB határozat a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény 117. §-ával kapcsolatban.

¹⁰ 1338/B/1992. AB határozat a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1969. évi II. törvénynek a fenntartási illeték meg nem fizetésére és az ezzel kapcsolatos újra érvénybe helyezési kérelemre vonatkozó rendelkezései alkotmányellenességének vizsgálatáról.

¹¹ 482/B/2002. AB határozat.

¹² Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény első kiegészítő jegyzőkönyvének első cikke kimondja: Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik.

¹³ 10/2001. (IV. 12.) AB határozat.

Az Alkotmánybírósághoz hasonlóan az EJEB is több ítéletében kimondta, hogy a polgári jogi értelemben vett tulajdonjognál jogok szélesebb köre részesül védelemben az Egyezmény Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikke alapján.

Ilyen jognak minősül egy vállalkozás esetében egy olyan jog, vagy engedély, mely alapján a vállalkozás üzleti tevékenységét végezheti. Az EJEB a Vékony kontra Magyarország ügyben kimondta, hogy a kérelmező dohányáru árusításra szóló engedélyét, mely a bevételének jelentős részét biztosította *"a Bíróság aligha tudja másként megítélni (...) mint a Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke által védett javat."*¹⁴

Hasonlóan foglalt állást az EJEB más ügyekben is, mikor kimondta, például, hogy egy TV-társaság frekvenciahasználati engedélye¹⁵, vagy egy vámmentes bolt üzemeltetésére szóló engedély¹⁶ is védelemben részesül az Egyezmény Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikke, azaz a tulajdon védelme alapján.

Ennek megfelelően a Vékony kontra Magyarország ügyben is kimondta az EJEB, hogy gyakorlatának megfelelően egy ilyen jog vagy engedély elvonása a *"beavatkozás a tulajdonjog békés élvezetébe a Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkének alkalmazásában"*.¹⁷

Az EJEB konzekvens gyakorlata alapján tehát megállapítható, hogy egy olyan jog vagy engedély elvonása, mely egy vállalkozás bevételének nagy részét generálja, a tulajdonjog békés élvezetébe való beavatkozás¹⁸.

Nem vitatható tény az, hogy a jelen kérelmet előterjesztő társaság bevételének és piacának szinte egészét az a joga biztosította, hogy a lakossági szektorban kéményseprő-ipari szolgáltatást végezhetett. Ezen jogától a magyar állam a Kit. tv. elfogadásával megfosztotta, azaz beavatkozott tulajdonjogának békés élvezetébe.

¹⁴ Vékony v. Hungary, no. 65681/13, §29.

¹⁵ Centro Europa 7 S.R.L. and Di Stefano v. Italy, no.38433/09, § 177-178.

¹⁶ BIMER S.A. v. Moldova, no. 15084/03, §49.

¹⁷ Vékony v. Hungary, no. 65681/13, §29.

¹⁸ Lásd többek közt: Rosenzweig and Bonded Warehouses Ltd. v. Poland, no. 51728/99, §49; Vékony v. Hungary, no. 65681/13, §29; BIMER S.A. v. Moldova, no. 15084/03, §49; Tre Traktörer Aktiebolag v. Sweden judgment of 7 July 1989, Series A no. 159, § 55; Capital Bank AD v. Bulgaria; no. 49429/99, § 130; Centro Europa 7 S.R.L. and Di Stefano v. Italy, no.38433/09, § 177-178.

3.2.2 A tulajdonelvonás (kisajátítás) előfeltételei hiányoznak:

A Kit tv. alapján nem állnak fenn a tulajdonelvonás (kisajátítás) előfeltételei, mert a közszolgáltatási szerződések egyoldalú felmondását lehetővé tévő szabályok bevezetése és ennek következményeként a szolgáltatást nyújtó társaságok teljes ellehetetlenítése nem felel meg a kivételesség (arányosság) követelményének, és az érintett társaságok nem részesülnek azonnali kártalanításban a tulajdonelvonás miatt.

Álláspontunk szerint különbséget kell tenni tulajdonkorlátozás és kisajátítás között. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint elképzelhető olyan korlátozás, amelyet mindenféle kártalanítás nélkül túrni kell. Az Alaptörvény – korábban pedig az Alkotmány – ugyanakkor kizárja ezt a lehetőséget a kisajátítás esetében. Az Alkotmánybíróság 50/2004. (XII.6.) AB határozatában kimondta, hogy *"[a]z alkotmányossági vizsgálat esetében így azt kell eldönteni, hogy a vizsgált aktussal az állam szűk értelemben korlátozta vagy pedig teljes egészében elvonta, azaz kisajátította a tulajdont."* Jelen esetben, az új szabályozás a piaci túlnyomó részét (kb. 80-90%) érinti, aminek következtében a vállalkozások számára meghagyott szűk szegmens (10-20%, egyes területeken még ennél is jóval kisebb). Ennek köszönhetően a Kit. tv. lényegében teljes tulajdonelvonást eredményez, hiszen a gazdaságos és racionális működést teljesen ellehetetleníti, a magánvállalkozásokat a piacról teljesen kiszorítja.

Az államnak fennáll az a joga, hogy kivételesen és a köz érdekében, törvényben szabályozott esetben és módon, **de csak teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett** elvonja a tulajdont. Az elvonást elrendelő egyedi vagy törvényi aktus akkor ütközik az Alaptörvénybe, ha e feltételek bármelyike hiányzik.¹⁹

Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az Alkotmány 13. § (2) bekezdése szerint a tulajdonkorlátozáshoz (elvonáshoz) elegendő ok a közérdek. Ennek megítélése nem alkotmányossági kérdés, hanem a jogalkotó feladata.

A 18/2015. (VI. 15.) AB határozat rögzíti, hogy *„a törvénnyel érvényesített közérdek alkotmánybírósági vizsgálatának ezért arra kell kiterjednie, hogy megfelelően indokolt-e, alátámasztott-e a közérdekre való hivatkozás.”* Jelen esetben a jogalkotó a települések kevesebb, mint 10 %-ában, nem kis részben az állam által befolyásolt finanszírozási viszonyok miatt fellépő ellátási nehézségekre alapozva döntött a tulajdonjog korlátozása mellett. Ez alapján azonban a közérdekre való hivatkozás nem tekinthető kellően indokoltnak és alátámasztottnak.

Az Alkotmánybíróság, valamint az EJEB gyakorlata a közérdekre hivatkozás indokoltsága mellett azt vizsgálja, hogy a közérdekű korlátozás (elvonás) az elérni kívánt célhoz képest arányos-e.

¹⁹ Lásd: 21/1990. (X. 4.) AB határozat.

(i) *A kivételesség követelménye*

Az Alaptörvény – csakúgy, mint korábban az Alkotmány – a közérdekűség fennállása esetén is csak *kivételesen* teszi lehetővé a kisajátítást.

A kivételesség előírása a kisajátítás lehetőségének további alkotmányos korlátozását jelenti annak érdekében, hogy a tulajdon közhatalmi eszközökkel történő elvonására közérdekből, teljes és feltétlen kártalanítás mellett is csak akkor kerülhessen sor, ha az a közérdekű cél megvalósítása érdekében **elkerülhetetlenül szükséges, ha a közérdekű cél más módon, mint tulajdonjog sérelmével nem valósítható meg.**²⁰

Ezek alapján megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság a kivételesség követelményeit azonosnak tartja az általános alapjog – korlátozási tesztben megkövetelt arányossággal, pontosabban azzal, hogy ne legyen enyhébb eszköz, amely a cél elérésére alkalmas. Ebből következően a kivételesség feltétele az, amely leginkább alkalmas az arányossági megfontolások érvényesítésére, és amely a kisajátítási teszt legszigorúbb lépcsője kell, hogy legyen. A jogirodalom szerint a konkrét eset körülményeitől függően a kivételesség követelményén könnyen elbukhat olyan beavatkozás is, amelynek közérdekűsége megállapítható lenne.²¹

Az Alkotmánybíróság gyakorlatához hasonlóan, az EJEB gyakorlata és értelmezése szerint is a tulajdonjognak az Egyezmény által lehetővé tett korlátozása, illetve az attól való megfosztás igazolásának első és legfontosabb feltétele, hogy az adott egyén jogainak korlátozása arányban álljon a közérdekkel, mely miatt a korlátozás bevezetésre került. Vagyis az EJEB gyakorlata is kiemelten fontosnak tartja az arányosság követelményének megtartását a tulajdonjog korlátozásának esetleges igazolhatóságához.²²

A kivételesség követelménye a jelen panasszal támadott rendelkezés esetében nem teljesült. A jogalkotó ugyanis úgy foglalt állást, hogy csak teljes körű állami szerepvállalás lehetséges a lakossági ellátásban. Ugyanakkor ennek ellentmond, hogy maga a szolgáltatás – a Kit tv. indoklásában is hivatkozott – 3.154 magyarországi településének 4.806.617 kéménye tekintetében zökkenőmentesen működik és mindössze 309 település (az összes település kevesebb, mint 10 %-a) esetében kell a közszolgáltatást átmeneti ellátás keretében biztosítani. Vélhetően a kéményszám tekintetében még inkább 10% alatti az arány, mivel kistelepülésekről van szó. Az állam által megteremtett finanszírozási viszonyok miatt fellépett, a szolgáltatásnak

²⁰ 479/B/1993. AB határozat a kisajátításról szóló 1976. évi 24. tvr. 18. § (3) bekezdése alkotmányellenességének vizsgálatáról.

²¹ Salát Orsolya és Sonnevend Pál in: Jakab András (szerk.): Az Alkotmány kommentárja I, Budapest, Századvég, 2009, 13. §, para 114. 483. o.

²² Lásd többek közt: Gasus Dosier- und Fördertechnik GmbH v. The Netherlands, no. 15375/89, § 62.

csak kis részét (kevesebb, mint 10%) érintő ellátási nehézségek nem indokolják a piaci szolgáltatás teljes leépítését és állami kézbe adását.

(ii) *Kártalanítás*

Ha a kisajátítás feltételei fennállnak is, a kisajátítás csak akkor megengedett, ha teljes, feltétlen és azonnali kártanítás mellett történik. A kártalanítás megfelelősége tehát csak az egyéb előfeltételek megléte esetén vizsgálható.

Az azonnali kártalanítás egyidejűséget jelent. A kártalanítás feltétlensége olyan kategorikus követelmény, amely azt jelenti, hogy a kártalanításnak nem lehet semmilyen feltételt szabni, például az nem tehető függővé a költségvetés teherbíró képességétől, sem a kisajátítást elszenvedő tulajdonos személyében vagy körülményeiben rejlő valamely októl, a kisajátítandó tulajdoni tárgytól, sem bármilyen egyéb körülménytől.

Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság nem írhatja elő a fizetendő kártalanítás mértékét, csak megállapíthatja, hogy az alaptörvény-ellenesség a kártalanítás hiánya folytán állt elő, így az alaptörvény-ellenesen kisajátítást végrehajtó jogszabály jogkövetkezménye a megsemmisítés lehet.

A Kit tv. 10. § (1) bekezdés b) pontja és (6) bekezdése azonban úgy teszi lehetővé a határozott időre kötött, és rendes felmondással meg nem szüntethető szerződések, egyoldalú megszüntetését az önkormányzatok számára, hogy semmilyen kártalanítást nem biztosít a vállalkozások számára, amelyek működése a közszolgáltatási szerződések idő előtti megszüntetése esetén teljesen ellehetetlenül.

A 469/B/1997. AB határozat szerint „*amikor az állam a fent említett fokozatokban – megfelelő garanciák hiányában – visszalép, megfelelő ellentételezést köteles nyújtani azon vállalkozók részére, akik végképp kiszorultak a korábbi tevékenységük gyakorlásából. Az Alkotmány 13. § (2) bekezdése szerinti kártalanításra vonatkozó állami kötelezettség nemcsak a vagyoni értékű jog visszavonása tekintetében áll fenn, hanem azon vagyontárgyakra nézve is, amelyek korábban szükséges beruházásnak minősültek, és amelyet a vállalkozó később hasznosítani, vagy megfelelő értéken értékesíteni nem tud.*” (kiemelés tőlünk)

3.2.3 A szerződések megszüntetése következtében fellépő vagyoni hátrány

Az alábbiakban röviden – pontosösszegezés meghatározása nélkül – összefoglaljuk azon vagyoni károkat, amelyeket az alaptörvény-ellenes szabályozás idézhet elő:

A szabályozás a működés azonnali és teljes ellehetetlenülését okozza azoknál a társaságoknál, ahol az önkormányzat él a szerződés megszüntetésének lehetőségével. Elsősorban az alábbi károkat szenvedik el az érintett társaságok:

- a hosszútávon fennálló közszolgáltatási szerződésekre alapozott hosszú távú hitelek fedezete szűnik meg egyik pillanatról a másikra,
- folyószámlahitelek lejáratkori azonnali kiegyenlítésére nem áll rendelkezésre fedezet,
- a szolgáltatás érdekében tett beruházások, beleértve a nagy értékű eszközök (pl. gépjármű) vásárlása érdekében felvett hitelek törlesztéséhez a fedezet megszűnik,
- hosszú távú bérleti szerződésekből fakadó kötelezettségek teljesítése, illetve az ezen szerződések megszüntetéséből / felmondásából fakadó kötelezettségek,
- a vállalkozások által a tevékenységükhöz használt ingatlanok a legtöbb esetben speciálisan az adott tevékenység igényeire lettek átalakítva, így azok értékesítése szinte lehetetlen vagy csak jelentős értékvesztéssel kerülhet rá sor,
- meglévő speciális felszerelés, nagy értékű műszerek, illetve speciális szerszámok értékvesztése, hiszen ezen berendezések, eszközök sehol máshol nem hasznosíthatók, értéktelenné válnak, értékesítésük lehetetlen,
- munkavállalók munkaviszonyának megszüntetéséből fakadó költségek (pl. végkielégítés),
- az érintett vállalkozások által igénybe vett szolgáltatások (pl. egyes műszaki, informatikai szolgáltatások) szerződéseinek megszüntetéséből fakadó kötelezettségek.

A fenti felsorolás természetesen nem teljes körű, azonban a fenti intézkedésekhez kapcsolódó tételek is vállalkozásonként több millió, összesen akár milliárdos károkat, illetve kiadásokat jelenthetnek.

3.3 A jogbiztonság sérelme

3.3.1 Szerzett jogok védelme

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése – az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséhez hasonlóan – kimondja, hogy "*Magyarország független, demokratikus jogállam.*" Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a jogállamiság fogalmának legfontosabb összetevőjeként szerepel a jogbiztonság. Az 56/1995. (IX. 15.) AB határozat is kimondja, hogy **a jogbiztonság követelménye a szerzett jogok védelmének az alapja.**

A közszolgáltatási szerződések egyoldalú megszüntetésének törvény általi bevezetése, azaz a felek közötti magánjogi jogviszony feltételrendszerének felülírása szerzett jogokat von el, hiszen az érintettek jóhiszeműen, a hosszú távú szerződéses kapcsolatokban bízva nyújtottak szolgáltatást, hajtottak végre beruházásokat. A szerzett jogok elvonása az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a jogbiztonság sérelmét jelenti: "Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a szerzett jogok megvonása sérti a jogállamisághoz szervesen kapcsolódó jogbiztonság elvét." [11/1991. (III. 29.) AB határozat]

3.3.2 Visszamenőleges hatályú jogalkotás

A Kit tv. 10. §-ában foglalt szabály ráadásul érdemben visszamenőleges hatályú, hiszen az elfogadását megelőzően létrejött jogviszonyokat érinti, így e tekintetben is súlyosan sérti a jogállamiságból következő jogbiztonság követelményét. A visszamenőleges hatályú jogalkotás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. §-ában is rögzített követelményekkel is ellentétes: "(2) Jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé."²³

A 57/1994. (XI. 17.) AB határozat a visszamenőleges hatályú jogalkotással kapcsolatban az alábbi megállapításokat tette: "Az Alkotmánybíróság számos határozatában foglalkozott a jogbiztonsággal, s a jogbiztonságra figyelemmel a visszamenőleges hatályú jogi szabályozás tilalmával. A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 12. § (2) bekezdése szerint a jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. Következetes az alkotmánybírósági gyakorlat a tekintetben, hogy valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilalomba ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell." Ezt a következetes gyakorlatot folytatva az Alkotmánybíróság több határozatában is kimondta²⁴, hogy „[...] valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell.”

²³ Hasonlóan a korábban hatályos jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 12. § (2) bekezdéséhez.

²⁴ Lásd 365/B/1998. AB határozat, 3062/2012. (VII.26.) AB határozat, 3024/2015 (II. 9.) AB határozat.

3.4 A vállalkozás szabadsága

A kéményseprő-ipari tevékenység lakossági szektorban való végzéséből a piaci szereplők teljes kizárása a jogi személyek gazdasági életben való részvételhez fűződő érdekeit súlyosan sérti. Ennek megfelelően a szabályozás ellentétes az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdésében és XII. cikk (1) bekezdésében garantált vállalkozás szabadságával is, hiszen – mint azt fent bemutattuk – a lakossági szektorban nyújtott szolgáltatás hiányában az érintett cégeknek a gazdasági életben való részvétele, a vállalkozás szabadságának gyakorlása indokolatlanul és aránytalanul kerül korlátozásra.

Az Alkotmánybíróság következetesen képviselte azon álláspontját, miszerint "[a] vállalkozás joga annyit jelent – de annyit alkotmányos követelményként feltétlenül –, hogy az állam ne akadályozza meg, ne tegye lehetetlenné a vállalkozóvá válást."²⁵

A 3024/2015 (II. 9.) AB határozatban hivatkozott alkotmánybírósági gyakorlat szerint „[a]z Alkotmánybíróság a vállalkozáshoz való alapjog lényegi tartalmának a sérelmét akkor állapította meg, amikor a jogalkotó a foglalkozás szabad megválasztásához, az adott vállalkozás gyakorlásához való jogot egyes piaci szereplőktől meghatározatlan időre teljes egészében elvonta.”²⁶ Jelen esetben pedig pontosan ez történt, amikor a piaci szereplőket teljes egészében kizsorítják a kéményseprő-ipari tevékenység végzéséből.

A fenti alkotmánybírósági gyakorlatból is következően a vállalkozás jogának, illetve az Alaptörvény szerinti vállalkozás szabadságának szükségtelen és aránytalan korlátozását jelenti, ha egy hosszú ideje működő cég tevékenységi körét lényegében teljes egészében törvényi szabályozással elvonják, így a gazdasági életben való részvételét aránytalanul elnehezítik, illetve lehetetlenné teszik.

4. AZ ABTV. 26. § (2) BEKEZDÉSÉBEN, 29. §, ÉS 30. §-ÁBAN FOGLALT FELTÉTELEK FENNÁLLÁSA

Az Abtv. 26. § (2) bekezdése kimondja, hogy "[a]z (1) bekezdéstől eltérően, az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető, ha

a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és

b) nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette."

²⁵ 54/1993. (X. 13.) AB határozat; Lásd még pl. 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat.

²⁶ Lásd még 71/2009. (VI.30.) AB határozat, 32/2012 (VII.4.) AB határozat, 3194/2014. (VII. 15.) AB határozat.

Az Abtv. 29. §-a kimondja, hogy "[a]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be."

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint: "Az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül, a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani."

4.1 Jogszabály által, közvetlen, bírói döntés nélkül bekövetkező jogsérelem

Debrecen Megyei Jogú Város Polgármestere 2016. január 5. napján kelt levelében (7. számú melléklet) az önkormányzat és a panaszos között korábban létrejött közszolgáltatási szerződést a Kit. tv. 10. § (1) bekezdés b) pontja és a (6) bekezdés c) pontja alapján felmondta. Tekintettel arra, hogy az önkormányzat a közszolgáltatási szerződést a Kit. tv. jogszabályi rendelkezéseire alapítottan mondta fel, ezért a panaszost ért jogsérelem jogszabály által közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be.

4.2 Jogorvoslati eljárás hiánya

A Kit tv. 10. § (1) bekezdés b) pontjában, illetve (6) bekezdésében szereplő alaptörvény-ellenes szerződés-megszüntetési lehetőségekkel szemben a cégeknek nem áll rendelkezésükre semmilyen jogorvoslati eszköz.

Az Abtv. 26. § (2) bekezdésében meghatározott konjunktív feltételek fennállnak, hiszen a Kit tv. 10. § hatálybalépése folytán **a jogsérelem közvetlenül bekövetkezett** és az alaptörvény-ellenes jogszabállyal szemben **jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre**. A fentiek alapján a [REDACTED] mint közvetlenül érintett felet az Abtv. 26. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek fennállására tekintettel megilleti az indítványozói jogosultság.

4.3 Abtv. 29. §-ában meghatározott feltételek fennállása

A jelen alkotmányjogi panasszal érintett kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű, mivel olyan alapjogokat érint, mint a tulajdonjoghoz való jog és a vállalkozás szabadságához való jog. A fentiek alapján jelen alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadási kritériumnak eleget tesz.

4.4 Az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt határidő megtartása

A Kit tv. 10. §-a 2015. december 12. napján hirdették ki és 2015. december 27. napján lépett hatályba.

A fentiekre tekintettel jelen alkotmányjogi panasz benyújtására az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott 180 napos határidőn belül kerül sor.

5. A SORONKÍVÜLISÉG IRÁNTI KÉRELMIK INDOKAI

Kérjük, hogy a T. Alkotmánybíróság az eljárást **oron kívül** szíveskedjen lefolytatni.

Az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1/2012. (I. 13.) Tü határozat ("Ügyrend") 16. § (5) bekezdése szerint "[a]z elnök az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó ügyek ésszerű időn belüli elintézésével összefüggő feladatkörében [Abtv. 17. § (1) bekezdés d) pont]

a) az ügy szignálásakor, illetve az ügy tárgyalásáig meghatározhatja az ügy tárgyalási határnapját, továbbá elrendelheti az ügy oron kívüli vagy gyorsított eljárásban történő intézését. [...]"

Az Ügyrend 50. § (2) bekezdése szintén rögzíti, hogy "[a] főtitkár, az előadó alkotmánybíró vagy a tanácsvezető kezdeményezésére az elnök elrendelheti az adott ügy gyorsított eljárásban történő, vagy oron kívüli elbírálását."

A soronkivüliségre vonatkozó kérelmünk indokaként előadjuk, hogy a Kit tv. 10. § (1) bekezdés és (2) bekezdése szerint:

10. § (1) „A kéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló 2012. évi XC. törvény alapján kötött, e törvény hatálybalépésekor hatályban lévő közszolgáltatási szerződés (a továbbiakban: közszolgáltatási szerződés) esetében a helyi önkormányzat e törvény hatálybalépésétől számított huszonegy napon belül dönt, hogy

a) a közszolgáltatási szerződés alapján annak lejártáig a közszolgáltatást biztosítja, vagy
b) a közszolgáltatást 2016. július 1-től nem biztosítja és a közszolgáltatási szerződést felmondja, a kéményseprő-ipari tevékenységet pedig a 2. § (1) bekezdés szerinti kéményseprő-ipari szerv, kéményseprő-ipari szolgáltató látja el.”

10. § (2) „A helyi önkormányzat az (1) bekezdés szerinti döntéséről e törvény hatálybalépésétől számított harminc napon belül a kéményseprő-ipari szervet írásban vagy elektronikus úton értesíti.”

A fentiek alapján tehát az érintett cégek tekintetében a törvény hatályba lépését követően rövid időn belül bekövetkezik a konkrét jogsérelem, amellyel szemben semmilyen rendes jogorvoslat nem áll rendelkezésre.

Megjegyezzük továbbá, hogy ugyan a panaszos 2016. június 30. napjáig még végezhetné a kéményseprő-ipari közszolgáltatást, azonban az egyes lakóingatlanokba való bejutás már most is elnehezült. Ennek oka egyrészt az, hogy a lakosság a panaszos munkavállalóit (kéményseprőket) abban bízva, hogy a szolgáltatás 2016. július 1. napjától ingyenes lesz, már nem engedi be a lakásba, másrészt pedig a panaszos legtöbb munkavállalója felmondott arra való hivatkozással, hogy munkaviszonya 2016. július 1.-től várhatóan amúgy is megszűnne.

A fentiek is azt igazolják, hogy a konkrét jogsérelem a törvény hatályba lépését követően rövid időn belül bekövetkezik, illetve részben már be is következett.

Az érintett cégek további működésének biztosításához elengedhetetlen, hogy a T. Alkotmánybíróság minél előbb határozatot hozzon.

A T. Alkotmánybíróság soron kívüli határozathozatala azért is indokolt, mivel az alaptörvény-ellenes szerződésmegszüntetések bekövetkezése visszafordíthatatlan és orvosolhatatlan károkat okozna az érintett cégek számára.

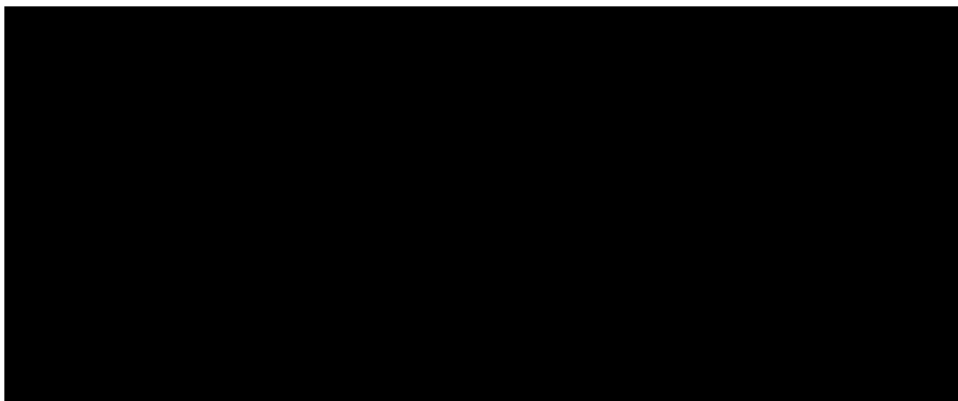
A fentiekből következően az ügyek ésszerű időn belüli elintézésének követelménye megkívánja a jelen eljárásban a soron kívüli határozathozatalt.

6. ADATKEZELÉSI NYILATKOZAT

Az Abtv. 52. § (5) bekezdésére tekintettel 8. sz. mellékletként csatoljuk a jelen indítvány és a személyes adatok nyilvánosságra hozhatóságáról szóló nyilatkozatot.

A jelen indítványunkban foglalt érvek alapján kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a támadott jogszabály alaptörvény-ellenességét állapítsa meg és azt semmisítse meg.

Tisztelettel:

Melléletek:

1. sz. melléklet	Ügyvédi meghatalmazás
2. sz. melléklet	T/3784. sz. törvényjavaslat
3. sz. melléklet	T/3784/14. sz. összegző módosító javaslat
4. sz. melléklet	A Törvényalkotási Bizottság 2015. november 26-ai ülésének jegyzőkönyvének kivonata
5. sz. melléklet	Az Országgyűlés 2015. március 18-ai ülésének kivonata
6. sz. melléklet	T/3784/2. sz. módosító javaslat
7. sz. melléklet	Debrecen város polgármesterének felmondólevele
8. sz. melléklet	Nyilatkozat az indítvány és a személyes adatok nyilvánosságra hozhatóságáról